

Юнайтед Пресс яхача американски агентсвон корреспондентаца Генри Шапираца

Н. С. Хрущевс даь к'ямаьл

(Дахолодар. Хьалхарчуна
1-ча оаг'онга хьажа)

Г. Шапиро. Малаг'а дикаг'а лорх'а ла — дерригача социалистически мехкий викалаш хьажа в'ашаг'беттабалар лорх'а ла, е шинша в'ашаг'беттабалар лорх'а ла?

Н. С. Хрущев. Оаха из а вож а эшаш лорх'а — вежарал долча мехкий еригача коммунистически болхлойн партией викалаш в'ашаг'беттабалар а шинша в'ашаг'беттабалар а.

Кымбаседан — атлантически блока доак'ашхой а ма гуллой! Теме планаш кийч'ея а ца-иеш, болхлой боламана духьаларча, к'ямаш мук'адаха боламана духьаларча к'ювсама планаш а кийч'ея «к'ези-ду-ка политически гулакаш долаш йола организаци НАТО хилар а бак' ма дий. Цу гулакаш капиталистич'и гончаш ба айте-хьара социалисташ. Хьажал «социалиста» Спаакага — из бох'онца йола ганз ма ийи капиталисташа — да а оттава социалиста багах йоккхий монополия хьестален цар хьаштий га доак'ашей! К'ы аутт'у болашаг'а фу хургда империалисташ! Мадарра аьлча, НАТО — из йокк'а монополия политический д'ак'уш'а вола «социалист» а ва цун секретарь.

В'ашаг'беттабалар, ший организац'ея яхача бак'ош ший ма ял аьнна хет буржуазена. Ц'абаг'ада нагахьа санна болхлой класс ший организац'ея йокк'аш хилча, нагахьа санна коммунистически болхлойн партиеша ший викалаш моллаг'ача советс'ея бохиташ хилча — т'ак'ахьа ук, голий шоана, тийша болх в'ашаг'беттабалар хул гуллуш латта. Вац, господаш, ук гуллуш ниболча болхлой класс викалаш ба, ниболча коммунистически болама викалаш ба.

Г. Шапиро. Коммунистически низаш в'ашаг'беттабалар гулакаш дий ла дувар?

Н. С. Хрущев. Хьадда да, т'о марксизм — ленизм позиц'ея т'ехьа латт, «Масса а мехкашара пролетариат, в'ашаг'беттабалар» аьнна Маркисен Энгельсен к'айбада лозунг д'е-за бакет а лерх'а оаха. Дерригача мехкашара болхлой класс ший низаш в'ашаг'беттабалар цар ц'аа барт барц'ея йолча торонца марк'ея болхлой классна ч'ехкаг'а ше мук'а як'аха а могог'дац. Болхлоша из к'хета а даьд.

Г. Шапиро. Т'ак'ахьа мехкаш т'о идеологически т'ом латташ хилча, мехкаш машарца доак'ашурдиг?

Н. С. Хрущев. Ла хеттий из хила тарлуурдиг'а яхаш? Тарлуурда. Сона хетаргахь, из тайпа хоттар доак'аш а дац, х'ана аьлча, вахара ше лу цуна жоп. Болхлой класс марк'ея коммунистически идеологически буржуазин идеологически шоайла в'аший к'ювсам лоттабу ц'аа шу хинна латт, дук'аха а ха я, духьал ц'аа пачах'алкен чухь латта а лац из к'ювсам. Х'аьла а социалистически капиталистически мехкаш дахаш да.

Г. Шапиро. Капиталистически мехкаш Советски Союзца хьана Гитлера духьал т'ом б'ар.

Н. С. Хрущев. Бак'ада, ц'аьна т'ом бир, хьашташ цааш хилар бахьан долаш.

Хьашташ хул классовой хьашташ — буржуазин болхлой классани хьашташ, к'амий хьашташ а хул ишта империалистически пачах'алкенашта юк'ера к'ы к'ювсамаш а хул. Дуней т'а шолаг'а т'ом ет'ача хана, юк'ерча моастаг'оа — гитлеровски агресивни Германия духьал к'ювсам лоттаба Советски Союзца капиталистически мехкаш хьак'етанза ца долаш гулакаш еттар.

Г. Шапиро. Хьона хетачох, Советски Союзца доттаг'ал долча мехкий ц'аа барт-х'чоа-г'о хилар еш-х' х'анз?

Н. С. Хрущев. Социалистически мехкий хьашташ даи-ман д'адах шой низаш барт-х'чоаг'о йолаш шойла ак'отадина а в'ашаг'беттабалар а хилар, к'аьстта х'анз малхбуз'е-ка мехкий агресивни политикан активизаци йоланенча хана. Малхбуз'ека мехкаша, эгара хьалха США-а а йокк'аш, в'ашаг'беттабалар дук'а капиталистически мехкаш юк'е долаш йола НАТО, Богдаски пакт, СЕАТО.

Г. Шапиро. А аьлар капиталистически мехкаш юк'ерча к'ювсамех. Х'анз долаш дий теш ук тайпа к'ювсамаш?

Н. С. Хрущев. Бак'ада, долаш да, ца хулаш д'ажа ийи а яц. Капиталистически мехкаш юк'ерча к'ювсамаш долаш хилар х'арде ийи ца хиларал сов'га, ук к'ювсамаш ирлуур хилар бак'ада. Аз дув'арг'дац х'она Азен а Африкан а тайп-тайпарча районашка «доал дег'ерташ» в'аший лоттабача к'ювсама т'ехьа США-ней, Англеней, Франц'ея юк'ерча к'ювсамех. Малхбуз'ека Германия, Японей экономика ч'оаг'а дег'айоаг'а, х'анз цо сатем боабу английски монополистий. Тамаш я-х'к Малхбуз'ека Германия хьалхарча позиция т'а ялар США монополия д'еаш д'ае, х'ана аьлча, Малхбуз'ека Германия монополисташ шоашта рынок лоттабача еаш ба, х'аьла рынок х'анз, дук'аг'а долча даьк'е, американски монополисташа д'алийца я. Из да, Малхбуз'ека Германия монополисташ американски монополисташа позиция хьаьха еаш хилар, ук'аза гулакаш безам-ца «к'астарг'дац. Ма дук'а х'кы а дув'а ийи яр х'она ук тайпа «к'ювсамий» шоамаш.

Духьал коммунистический х'ераро, шой к'ортамук'ал шой дола-мех хилар бахьан к'ювсака халк'ий боламех х'ераро, х'хьадолач даьк'е капиталисташта юк'ерча к'ювсамаш юхателад, герзаца ук латар юхадетт.

Г. Шапиро. Т'емал хьалха хулача гулакий белгалонаш ийи х'анз, х'она хетачох?

Н. С. Хрущев. Са хьак'аьлач, х'анз т'емал хьалха хула гулакаш долаш дац.

Г. Шапиро. Из тайпа хьал ца оттар духьал капиталистически мехкаш юк'е да е масса-ништа юк'е а да?

Н. С. Хрущев. Духьал капиталистически мехкаш юк'е хинна ца иеш, дерригача капиталистически а социалистически а мехкашта юк'е а да. Империалисташа бахьан долаш хьаьна т'ема психох, к'аьстта из дег'ерт г-н Даллес. «Т'ом хилара доак'аш г'арта» ях цун политик из масса хана т'ема психох хьаьна политик я, х'аьла а йнза «к'оачаш юлац цуна из, х'аьла аьлча, х'анз низаш селлара х'хьатарра да, г-н Даллес ше а вахьал цу доак'аш т'ех вала.

Г. Шапиро. Машара перспективаш х'анз ук гаргача хана во йоацаш лерх'ий ла?

Н. С. Хрущев. Я а я-х'к ук ишта. Нагахьа санна дуней шолаг'а т'ом хила гарга г'ертача хана ет'а хинна хьал вай т'ехкача, т'ак'ахьа вайна барга гургда, цу хана гитлеровски Германия т'ема йнза кийч'ея хинна хилар. Германия, Италия, Японей коммунистически пакт аьнна ц'аа йокк'аш хиннар в'ашаг'беттабалар. Берлин — Рим — Токио ях а соа хьайир. Бак'ада, цу тайпара йола «соанаш» х'анз а дук'а я, ц'абаг'ада х'анз т'хьовра хинна Германия я, х'анз тайп-тайпара лоттам бола германски шин пачах'алк'е я. Франци а т'хьовра хиннар яц х'анз, цига ч'оаг'а ийи бола болхлой болам ба. Италия — из а яц т'хьовра хиннар, машар бахьан лоттабача к'ювсама позиция латта лорх'а ла болаш дола низаш дег'адаьх'ад цига. Ц'аьнашта хуваденна Европера а Азера а дерриг хьал. Нагахьа санна хьалха Советски Союз цаг'а йола социалистически пачах'алк'е хиннале, х'анз дуней социалистически система я.

Цул сов'га, 1941 шер а хиннар а йоацаш, Советски Союз к'хьар а хинна д'аьттай. Цун экономика, цун культура, цун техника а йола а ч'оаг'а л'ак'денна. Американски йола а техника а дег'адаг'а Советски Союз т'ехьах'елурт'ац яхаш масса а дийца Америка, х'анз со йола дег'адаг'а хьаьк'хь Советски Союзца т'ехьах'е шин шу д'ежаш я, х'аьла ц'аьболча американски дег'адаг'а цу гулакаш итт шу д'ежа хьаш дув'а, ук белгал дахар т'хона д'ажа т'ом беш да. Т'ехьак'ера т'аг'ола оаха к'ювсарг'да, хьаштаде шин шер а, хьаштаде итт шер а т'ехьах'е, т'о а хайша йерг'дац.

Хьажал х'анз, Азе а Африке а, к'ортамук'ал шой лоамех хилар бахьан к'ювсам лоттабача дерригача мехкаша, малаг'а хувамаш хул. Цига дерригача к'еж йоахаш хьайна, колонизаторий доала х'алхара мук'адувал адамаш, адамаш

санна, к'ортамук'а баха г'ерт ук. Фу хьаьчар Англет'а ше Египет хьовзача авантюрах? Х'ама хьаьчар! Х'анз США-н империалисташ Юк'ерча а Юк'ерча а Малхбуз'ека английски французски империалистий моттиг д'аьч'а г'ерт, ц'абаг'ада цар из ч'ак'адарг'дац. Туркий мотт Сирех лоттабача Даллес а в'ашаг'беттабалар авантюра т'ема планаша латт. Ц'абаг'ада Даллес х'анз а т'ехьа ший планаш юташ вац, Сирен ч'ура правительство хуваг'айола Америка в'ашаг'беттабалар Штатий монополисташа ях'ар дег'адаг'а правительство цига оттаг'айола нах л'ахаш ва из.

Хьажал Индига, Бирмага, Индонезига. Машар бахьан лоттабача к'ювсаман чухь ч'оаг'а а низ болаш а да цар долаш.

Мадарра аьлча капиталистически социалистически шин полуса т'а нийденна низаш л'аьр'а, х'анна могог'даг'а х'анз ук сахьата т'ом беш? Цу гулакаш эгара т'ех болз низ — малхбуз'ека немций ба. Ц'абаг'ада Малхбуз'ека Германия немций шоаш-м т'ом беш болаш бац, ук бизаб, дуней шолаг'а т'ема хинна к'хайкораш х'анз а д'а яьннац царех. Шоашта енна уроч, х'анз а йнц'алаьна ба ук. Нагахьа санна США-н политикан т'ехьа бола милитаристаша х'етад, нагахьа санна цар х'анз ук сахьата т'ом болабой, Малхбуз'ека Германия т'ема лорх'а ла бола базаш йохе массех сахьат мара ца ешаш хилар.

Ишта да х'анз латта гулакаш. Цудухьа т'хона хет'е-гара ч'оаг'а т'ом хьаьб г'ерт'араш а к'етабе тарлуурда аьнна. Мелла ч'оаг'а ук т'ом беш г'ерт'аш бале а, ук юхаточа а мола кордоаг'арг'да.

Т'а партен XX-ча с'еьдо хьаьк'хьар, социалистически нейтралитет мехкий низашта а, к'хьметтел США-н малхбуз'ека к'хьа мехкий прогрессивни низашта а, нагахьа санна вай йнц'а политик л'аьлай, хурбоачаш т'ом д'аьк'ахьа могог'даг'а хьал ет'а хилар. Оаха лерх'а, Египет агресив юхаточа а Сирена духьал беш кийч'абача т'емахьа американца юхаточар а — XX-ча с'еьдо соамаш нийса хилар д'аьз бак'еьд дола гулакаш. Из дац, т'ом хила ийи яц яьлга, из хьалх'ега а аьлар — ег'аьваца сага тешал отта ийи яц аьнна. Бак'ада низаш в'аший нийсдалар ишта да, т'ом болабале хьалх'аг'а милитаристаш монополисташ уйла а д'екар'ийла ба, д'ик'а уйла а а эа цар. Нагахьа санна т'ом болабой, х'анз из болаб'ега духьал ц'аа капиталистически мехкаша, х'ана аьлча, ц'аьна а социалистически пачах'алк'е т'ом хьаш долаш яц, т'о тешаш да цу т'ема т'а капитализм йоах'е хилар, капиталистически дуней т'аоттаб'а бола адамаша т'ока юк'ера бала из хурт хилар. Х'ана аьлча, капитализм, к'хь хурт а йоацаш, цу д'аьлоах'арг'а йоладал.

Г. Шапиро. Хьона хетаргахь, атомни водородни т'ом хилд дуней ц'аьдола даьк'а х'еьдусарг'да?

Н. С. Хрущев. Бак'ада. Дук'а венаш хургда, адамаша дук'а х'аьмаш барг'арг'да, ц'абаг'ада с'аг л'аьттан бук' т'ура хьадда да а варг'ац, общество ях'арг'а, дег'а а ухарг'а.

Г. Шапиро. Из вайна хац, хиннамаьч х'анзац из тайпа т'ом.

Н. С. Хрущев. Хинна боацаш дика а да, в'алла хила а ма хилба из.

Г. Шапиро. Дук'а ха йоацаш дийдар ла капиталистически социалистически мехкий викилий советс'ея. Хьона хетаргахь, в'ашт'ехьадала ийи йолаш гулакаш дий из?

Н. С. Хрущев. Сона хетаргахь, гаргача хана ийи тайпа в'ашаг'беттабалар хула тамаш я. Х'ата ийи я, док'адаца из гулакаш дийца а дийца, гаргача хана в'ашаг'беттабалар ца хила мег' х'анз яц из х'анз, а Оаха лорх'а, советс'ея йнза ярг'ац аьнна. Цу гулакаш духьал дук'аг'а мел латт, ишта дола в'ашаг'беттабалар (оаха дув'ар ч'ай мелен безаме к'аьмашаш ден в'ашаг'беттабалар дац) т'ехьа мел

доах, машара гулакаш вола т'хона. В'ашаг'беттабалар да — бок'аьна долаш дола гулакаш теркал а даь, оаг'онаш доаг'аг'а б'еца б'арта дахар, х'аьла б'арта даха а ийи яц низашта юк'ера долаш дола гулакаш бак'ада, т'а ца эе, в'ешта аьлча, социалистически капиталистически мехкаш дола бак'ац ца д'оьа, к'хьа мехка чух'арча гулакашта юк'е ца г'ерт'е мара. Социализм мехкаш транит санна ч'оаг'а да. Оаха юстарайоах, терманиш дош малхбуз'ека мехкаш д'еьзаца тайпара а Даллес а хьаьча б'еца, малхбуз'ека л'ен-европейски дош дув'ар санна йола предложеш. Из тайпа дош доацаш да. Шой социальни лоттабаш дола мехкаш да, х'аьла дерригача мехкашта юк'ера гулакаш Китайси Индеси в'ашаг'а а ех'а Бандунгски конференц'ея к'хайк'аь хиннач мехкаш машарца дахар х'аьла п'хе принципца л'аьла а хила д'еьза.

Нагахьа санна из гулакаш бак'ада ца хуле, в'ашаг'беттабалар пайда боацаш да, х'ана аьлча, в'ашаг'беттабалар хана «мак' к'ювса» ийи яц, х'аьла хетаргахь, цунах х'ама а хургда.

Г. Шапиро. Х'аьла ийи ецарий ук дешаш дипломатический наьк'аца е ООН-ца к'юа-стаде?

Н. С. Хрущев. В'ашаг'беттабалар К'амий Организацие а к'юа-стаду оаха х'хьадола дешаш. Американски суде ц'аа положени я: в'ашин духьал л'аьтаца оаг'оний бок'е ук шой д'екар доацаш нахаш тешаш бе. Нагахьа санна из порядок ООН-е яларе, в'ашаг'беттабалар К'амий Организацие ший д'екар дикаг'а к'юа-стадег'ар. Т'хона ховш да, ООН-е ц'аьболча делегациа США-н т'ехьа кулгаш хьалх'уьк'аг'а. Цул т'ехьаг'а т'а делегаци йолча а бак'е, б'еказ'абул, советски предложеш нийса йолча шоашта ховш'ея а, шоаш цуна ду-хьал хилар ах'а фу д'екар оаха, американски кредитий кара ма дий т'о, ях маан долаш. США д'екар доацаш долча дук'ахьа мехкий — ООН-а ч'елний ийи шой лоамаш дешаш к'юа-стаде!

Бак'ада аьлча, к'езига дук'а пайдане гулакаш-м л'аьду ООН-а, цудухьа в'ашаг'беттабалар К'амий Организацие ц'аьна юк'е а да т'о, ц'абаг'ада цу оаг'он ший болх боаг'аг'а б'еца д'а-м хьац. Из тер-калде д'еьза.

Х'анз США ший предложеш, н'еь ООН-ах д'а а хьарч'аь, герз д'аьдак'ах'а — проблема Подкомитет малхбуз'ека мехкий предложеша ях'аца б'еца к'юа-стадег'ар дешаш я, в'ешта аьлча, США-н малхбуз'ека мехкаш пайдане долча б'еца из гулакаш к'юа-стадег'ар Советски Союзца хьаьх'арч'аь дешаш я. Ц'абаг'ада сов'ла-ца-м к'хетаду цар из дош.

Оаха-м ийи хулийтарг'а США т'хонаш доацаш, Подкомитет переговораш д'аьк'а. Оаха из д'аьк'аг'а а д'аьд, х'аьла из т'а х'оадам боллаш дола дош а да.

Г. Шапиро. Оаш санна предложени йир ООН-а ч'елнаш дола дерригача мехкаш Комиссена юк'е хилийтар хьаьк'ея. 82 мехкаца массанеца а б'арта ва-ха ийи йир?

Н. С. Хрущев. Массе пачах'алк'еий хьашт да машар лорабара — йокк'хийчар а в'ашаг'беттабалар.

Г. Шапиро. Х'аьла з'амигача мехкага герз мичад.

Н. С. Хрущев. З'амигача мехка халк'аш а шой бок'е йолаш да. Нагахьа санна йокк'хийчар пачах'алк'енашта юк'е т'ом х'ойя, з'амигача-рех а ца латаш хурт'ац из.

Г. Шапиро. Дешаш к'юа-ста-де реални низ мичаб цар.

Н. С. Хрущев. Моральни низ-лоак'там бе ийи я цар.

Г. Шапиро. З'амигача пачах'алк'енашта д'аьдак'ах'а ийи ийи х'аьта, Советски Союзан, Англеней к'хьаьла йокк'хийчар пачах'алк'енаште юк'е барт а ца беш?

Н. С. Хрущев. Бак'ада, ийи т'хона-м хов из. Ц'абаг'ада да ООН-а ч'елнаш йолча еригача пачах'алк'еней Комисси в'ашаг'беттабалар хьаьк'ея йолча т'а предложеша лор-х'аьм бу переговорий к'хьаьла форма а методий а — шин оаг'он юк'е, к'хьаь оаг'он юк'е и. к. д. а. Х'ана даьлар

Ц'агача цаг' Советски Союз ар, вож ийи пачах'алк'е — НАТО-н ч'елнаш ар. Т'о хилар Подкомитет к'хьаь шер а, х'аьла дерригача д'аьз а д'аьзар, ла а л'айр. Советски Союзца т'аьн-йора США-н, Англен, Франц'ея дук'а а предложеш, ц'аьбак'ада Советски Союз из ай ма динге а — американцаши, англичанаши, французаш цу сахьате х'оарцо а еш, шой предложеш т'аьца тугаш хилар.

Барт дахар духьа оаха т'хой оаг'он х'аьрча доаг'ар д'айр. Дерригача а фуд аьлча, США-н герз д'аьдак'ах'а безам боацаш да, нагахьа санна цар безам бале, общественность л'аь а санна ерг'а оаха, х'аьла пайдане переговораш ю х'аь куц а санна ут'адерг'а оаха. Т'хона гучадаьлар, малхбуз'ека пачах'алк'енаш к'ай-лаг'а еча переговорашта шой герз кийч'ар л'оьк'аца а даь, герз кийч'ар сов'г'аьк'ах'а д'у-х'ея, х'аьла дуней шийлаца т'ема хьалашта лоттадара духьен а т'ехьаька г'ерт'аш йолча. Оаха лорх'а, Советски Союз Подкомитет бах'аца д'аька ца л'аьд дикаг'а да аьнна, т'ак'ахьа дуней общественность ховг'ра фу мах ба Подкомитет болх, х'аьла цар капиталистически мехкий правительствашта низ-лоак'там а б'ега. Халк'ий хьаштий теркал бе безарг'а пачах'алк'еий, б'арта ях'ар лама а д'е-зарг'а. Советски Союзца дол-ч'а, из масса хана а кийча я герз д'аьдак'ах'а хьаьк'ея корта а болаш б'арта ях.

Г. Шапиро. Хьона хетачох, гаргача хана герз д'аьдак'ах'а перспектива яц?

Н. С. Хрущев. Фу из гаргача ха ях'ар — сон-м хац, х'аьда доацаш дош да из. Т'о кийча да моллаг'а хана доаг'аг'а б'еца б'арта даха, нагахьа санна к'хьаца оаг'он из тайпа гулакаш гучадоак'ея.

Г. Шапиро. Уйлаш в'ашин гаргачар гуча мичадаьн?

Н. С. Хрущев. Оаха т'хой д'аьрдар х'аьда д'аьх'айла, х'аьла из массанеца довзаш я да. Х'анз гулакаш малхбуз'ека пачах'алк'енашта хьаьк'ац да.

Г. Шапиро. Фу хет х'она Советски Союзца в'ашаг'беттабалар Штаташте юк'е шин оаг'онна юк'е еча тайпара переговораш арах?

Н. С. Хрущев. Оаха д'аьк'ах'а каьдаьр из дош, бак'ада т'а предложени юхамач'аь йох. В'ашаг'беттабалар Штатий ц'аьболча д'еьлаш к'ер, нагахьа санна вай мехкашта юк'ера гулакаш т'олай, мехкашта юк'ера гулакаш к'юа-стадег'ар меллуур хилар. Оаха лорх'а, нагахьа санна СССР-н США-н б'арта йоаг'е, из гулакаш к'хьаца мехкашта зене хургда аьнна. А, т'хона д'еьза США-н гулакаш вай мехкаш к'хьаца мехкашта л'аьду гулакаш т'ола а ца деш, тоаде.

Герз д'аьдак'ах'а в'ашт'ехьадала ийи яц, шин пачах'алк'е, Советски Союзца США-н санна эгара ниболташга йолча пачах'алк'енаш а б'арта арал сов'г'аь, герз д'аьдак'ах'а идея еригача пачах'алк'енаша а х'ал ца лотце. Нагахьа санна дерригача адамаша д'еьзаш дола герз д'аьдак'ах'ар вай мехкаш доладоре, из хурт'ар герз д'аьдак'ах'ара х'аьда бола г'а. Бак'ада монополий хьашташ лораше долча США-н кулг'аьца г'оазарий безам бац х'анз'е из д'е, х'ана аьлча, монополисташа д'еьз герз кийч'ар да. Ц'абаг'ада американи халк'ашта безаг'а т'ом, цунах к'хер из. Х'аьта сонна хетаргахь, к'хера дешаш а к'хер, х'ана аьлча, х'анзарча ханара т'ом — узарга т'ом ба, амма США шой хана д'еьз, гражд'ански т'ом х'аьта Мексика-ца хинна лоттам боацаш бола т'ом ца л'аьр'аца, т'ом фу ховш а яц.

Нагахьа санна т'ом юха ца тохе, американишта бовзарг'а адамаша бовзанза хинна эгара зенега бола т'ом, из бовзарлуурга Европей Азен санна ч'оаг'а низ болаш США-н терриг'е а.

США-н ц'аьболча д'еьлаш «к'еран теос Советски Союз а т'а мехка гонимача т'ема базаш к'хьаь». Яхаш. Из бак'ада, ях'ай. Ц'абаг'ада х-м д'еьза х'анзарча ханара техни-ко подводни лодкаш баьли-стически ракеташеи США-н нах бахаш мел йола централ йохе, Американи в'ашаг'беттабалар Штатий порташ мехкаш х'а а к'юа-стадег'а караг'аша

в'ашт'ехьадоаьлит'а. Х'анзарча хана д'еьлашча тайпара д'еьлашча т'ема техника хилар США-н масса мехкаш санна герз латарг'а.

Цул сов'г'аь, теркам бе беза, европейски азиатски мехкаш халк'ий болам шерлуур хилара НАТО-на духьал а, шой мехкий терриг'е йолча т'ема базашта духьал а. США г'ерт'а к'хьаца мехкий терриг'е решкара шой базаш лораш, царех Американи в'ашаг'беттабалар Штатий г'аьнчара форпосташ а лорх'аша. Ц'абаг'ада ук т'ема базаш эрий-аре-нашча мичай к'хьа, эгара л'аьтаг'а нах баха районаш ма ийи ук-м. Фу ук базаш ях'араш? Ук я Англен, Франц'ен, Малхбуз'ека Германия, Норвеген, Данен, Италия, Испаней, Турц'ен к'хьаьла мехкий терриг'е. Ук базаш юхе я т'хона Советски Союзца к'хьаьла социалистически мехкаш латара, ц'абаг'ада т'хона юхе я ук юха жоп дала а. Ларх'а д'еьза Малхбуз'ека Германия немцаши, французашей, италянцаши, англичанаши, туркаш, испанцаши, датчанаши к'хьаьчар юхара а к'хетадерг'а долча, нагахьа санна американи империалисташа Советски Союзца а к'хьаьла машар безаца мехкаш а духьал цар терриг'е т'аьра т'ом х'оа-бой, Советски Союзца юха жоп лурд'олча. Халк'аша из к'хета а д'еьда, х'аьла шой оаз ай а ерг'а.

Г. Шапиро. Ракетни герзаш х'аьд'ар дег'адаг'а т'ема базай лорх'аш бой-х'ой?

Н. С. Хрущев. Бовш хилара ш'еко яц. Бомбардировщикаш зенитни т'емца, артиллерия а ракетни зенитни т'емца юхача йиш ар ший хана, х'анз, баллистически ракеташа ц'аьк'ахьа х'анзаца а юха оза ийи йолаш яц.

Оаш арг'а, Советски Союзца хург'деи эе? Бак'ада т'хона а хургда док'ахьа эе-м. Х'аьта а, д'аьх'ажал шо т'а аренашка а, Германия, Франц'ея, Англет'ен а. Т'ема гонзач хилча а, т'ема с'аг хила а везац'арна юк'ера йокк'хий эрг'алонаш барг'айов.

Г. Шапиро. Американи а я йокк'хий аренаш.

Н. С. Хрущевс даь къамаьл

(Юхединсар).
низ бонача, мелача кулгалко-
ша дөргдарий Молотов, шу хан-
налда, иттам шерам дадал-
лашда кулгал деш хинна зотла
ЦК юктера даваккар санна
дола соцамаш, Каганович, Ма-
ленков, Шенилов дабахар сан-
на дола соцамаш. Е хьонкар-
де вай маршал Жуков дешага
Бакуда, Жуковс хьахькемдар
ше джиза салте а командир а
хилар, хьафта цуна доагаш
деннад доккхий совгаташ а.
Цхьабакда, доккхий политиче-
ски гьалаташ даьд шо, дуду-
хьа партия Центральни Коми-
тето ЦК Президиумера а ЦК
членалар а даваккар не.
Ю хьилга ца из? Из да ССРП
Центральни Комитето моллагга
а, гьалат ваьннар бакьхаварча
новкьса вояккхилга, цо даьхьа

Н. С. Хрушев. Хи чу водар
ча мергилг лаца гiertаш сана,
тха моастагилг шоашкар
дагалагча тайп-тайпара шоаш-
та хилча бакъяха хетар дувца
гiert. Жукос мука валарца
бузвам бола гулаукаш харца-
ха хийтар дежеварга. Тха
партези, советски нахад, Со-
ветски Эскарца мел волчон
бакъяха кхетабам из соцам.

ла дешаш увтгаду, Центральни
Комитет царга хьож. Цент-
ральни Комитето дешаш дийца
а дийце партена а наха а

Г. Шапиро. Баркал хилда
Хьона, 1а сога Хьайца къамаыл
дайтарап.

хъежаш, трактора рычагаш
тела а баьлар. Иштта, кӀезы-
га - дукха ха яьлча, Милихан

Гурахъа ялат дїаде доладел-
ча Мержоева Милихан продук-
цех дїадода ахча кїезгара

газета та дар ҷисмо. Нохч-
галтаи меҳкараша могабаи
таишар Милитана кхайкам

а дахо йодача хана де дезаш
дола гулакхаш а.

Конференце къямаыл даьча
ССКП Нохч-Галгалай обкома
халхарча секретаро нохч

Хяалгарча секретарь новкъ.
Яковлевс дийцар Нохч-Гал-
гтай АССР ухь гарггарча кхъ
шера дегляра перспектива а
районни а областни а шартор-
ганизациешта хяалхашка латта
декхарах а.

Конференция партіи райкома
болх нийса лагхлар, районни
комитета а ревизионни комис-
сен а керда состав а город-
ской областной партконферен-
цией делегаташ а хержар.

Грознерча хъехархой кийчбеш
а кхал а каггйнах.
СУРТА ТІА: сайрийна шоай
Мержоева, Лабзанова, Чанти

юкѣ дов а моастагІал а, наци-
онализм а шовинизм а лоат-
таю. Иштта вай республике а
ды лелабераша дынах теша
нах къамий моастагІал тІот-

таде хьалхьбчу. Из ший овлан-
ца дуьхал да социалистически
обществона, дуьхкача кьамий
советски паччахьалкхе шийх
латтача политически хьаьаглон-
неи халкхий доттагленнен.
Хьаьда ховш ма дий, вай советски
баькьдолчуна, мадагара кьха а
къаглонгу латтача СССР-а кьамий доттагленна,
цар моральни - политически
хьаьаглонца из тарлуьг ца хи-
лар. Мамонга кьамий доттаггал
къаглондара, дьыха хьедиса-
рашта дуьхал хьаьда къаьсан

лоаттабарла латт хланз дешкар.
Халсага хяиза а дужхача
хана денз хьавоага а моастага
за ислам. Халсаг визза
саг вап ноах чо. Бусулба дына
«васкеташа» хьхын сага дола-
хча долча шерпаша, вибрба-
рашта, хьхьдолча хьайбашта,
боахаман инвентара нийса
лерх халсаг. Исламо чоага
могаду хьхын сага дужха истий
хилар, ха кизега йола ххалнах
мьдре ахитар, ххалсаг цларга
йоагага. Ххалсата малача са-

гаца цхъан истола тIа хIама
даа йиш яц, малача сача улув
яьнаа яхъ йиш яц, из ший
маьра доалахъара хIама я.

Халатха дьно низ - Йод-
кьамаш ду бакъдараш вай
республике а да. Из да дезала
жукъе халасар агьнар дедезаш,
бокъе йоацаш хилар, духха
истий ххувлар. ХIанз а кIезга

гу нохчех-таатгайх дола мари
сесаг общественни моттигаш-
ка — концерте, кино, театре
цхына баяшка Ды лелабераша
духъале юйи́нгаш школе де-
ша ахыйгара. Масала, Саяса-
новски районе пхелагиче-итта-
дагиче классикак театра клас-

Хьалха латтача, кхетам бол-
ча кхалнаха тоамалца гаьна
доах уж варварски а лаьш

Дын идеологеца, иштта ис-
ламача а машаа бергбоаца

рен, метта, литературан Илман-тохкама институт. Културан управленеси политически а Илман а хуеамаан, палеаржа

О. Чахкиев, ССКП Нохч-Галггай обкома секретарь

[illegible]

лоаттабарла латт хланз дешкар.
Халсага хяиза а дужхача
хана денз хьавоага а моастага
за ислам. Халсаг визза
саг вап ноах чо. Бусулба дына
«васкеташа» хьхын сага дола-
хча долча шерпаша, вибрба-
рашта, хьхьдолча хьайбашта,
боахаман инвентара нийса
лерх халсаг. Исламо чоага
могаду хьхын сага дужха истий
хилар, ха кизега йола ххалнах
мьдре ахитар, ххалсаг цларга
йоагага. Ххалсата малача са-

гаца цхъан истола тIа хIама
даа йиш яц, малача сача улув
яьнаа яхъ йиш яц, из ший
маьра доалахъара хIама я.

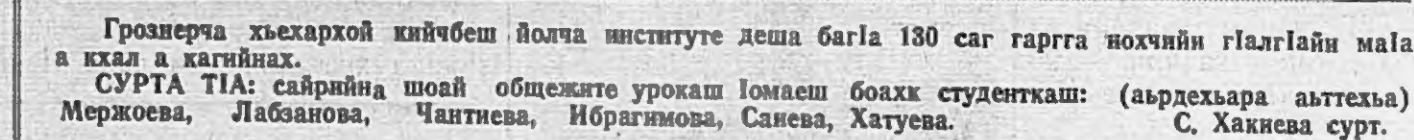
Халатха дьно низ - Йод-
кьамаш ду бакъдараш вай
республике а да. Из да дезала
жукъе халасар агьнар дедезаш,
бокъе йоацаш хилар, духха
истий ххувлар. ХIанз а кIезга

гу нохчех-таатгайх дола мари
сесаг общественни моттигаш-
ка — концерте, кино, театре
цхына баяшка Ды лелабераша
духъале юйи́нгаш школе де-
ша ахыйгара. Масала, Саяса-
новски районе пхелагиче-итта-
дагиче классикак театра клас-

нина. Дыңда Къовсам лоаттабе
'декхарийла да вай. Из ерри-
гача материализман азбука да,
хӀаьта иштта, марксизман аз-
бука а да из. Дың хӀоьмөмөнтә

хлама де декхарийла да республикански газеташи, радиои, ислама догматий хоарцо, коммунизм хьалъеча гулакха цу-

Берритача к̄яхъегамхой кхе-
тама чура дынах похедисаьраш
д̄адахаро, Илманца, диалек-

дарна, лажиче класашка четара кiez- материалистически дуне кхета- дукхха де деххарила я исто- кьостал дергда.

30000 № 8234